

ACC. NR. M. 8142 : 1-43.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. H. Nilsson
Härad: Emmets Adress: Forågårdsgården
Socken: Berga. Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1942. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Jonkista vardagsreda
och
Vinterminnen.*

Skriv endast på denna sida!

Omkring vardagsseken
och vinterminnen.

I jag hade jag något
att för Folkminnesarkivets rik-
ning beakta icke villigt om kon-
kret julseken. Det finns icke villigt
att anteckna i den beträffande de
vardagliga sederna och i de för-
farande skall jag beakta närmast
Någon att en fjärdingsgjord och
tiden sträcker sig 1880-tallet början av
1890-talet, således medan det gam-
la folkskallens till föräldrar rörde
Familjen bestod av sju personer,
modern inrättad. De de sex barnen var
hållna gossar och hållna flickor, de
båda äldsta verna och de övriga min-
deråriga.

ACC. N.R. M. 8142: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När det nya året hade
gått in gällde det för männen
på gården att ta i sig med nya
arbetsuppgifter. För julen hade det
varit idel brödska med pläglattor
ringen, men nu var detta arbete
mer blott. I somliga fall hade
man kommande inte hunnit
med att slutföra det innan julen
kom, men då brukade man
sättningen återupptaga det: julavsk
men eller också gick det mesta
till längre fram på vintern, ty
man behövde ju inte bröskan nu pre-
cis för sad. eller kalvbehovets skull.
Det varliga va att man under
mellandagarna: julen brukade först
gå åt skogen för att se ut vad

som skulle avsehas till nedgård
och sågsticka och annat bröke.
Dessa dygde varligen mina besöjeda-
gub, för så vitt det då inte var
fredsdag eller väderleksförhållanden
lade hinder i vägen för vistande
i skog och mark. Sedan upptogs
tiden med att bemöja på att
vara från ladorna i utången. Detta
arbete var inte klart när det nya
året kom utan fick då fortsättas
och slutas, men det hände även
sitt under bemöjande detta på
min av behov och utrymme bemö-
ja i viladan under vintrens
lopp. Jag minns också de år på
1790-talet och längre fram, då det si-
on angående bemöjades först vid:

snarss minnad eller vid jästiden
Den egentliga vintern såhna-
des från och med maj, och då
jag begagnade mig av till-
fället att kugga i skogen och
höra vithet hem, till bägernes
eller annan uppläggningsskåp
Skogsaffären hade vid denna tid
kommit i gång, men inte i den
omfattning och vidga är längre
från det fallet. Det var endast den
fina, lilla och några skogen, som
då kunde avyttras. Vithet min-
des dels till sig själv och dels
till hjältar och annat byggande.
vithet. Vid sig själv såhna-
des sig själv och till sig själv
glad, och förut hörd till vithet

järnvägsstation. som då låg närmast innan Skåne-Lundslundsbanan 1899 blivit färdigbyggd.

På gården höjde många gärdsgårdar i såväl in- som ut-ägarna och det gällde om att bygga och framförta och det slockande gärdsgårdarna och stämar. Spårningen av gärdet gick mista till i mars månad. Då detta skulle gärdet i skogen eller i närheten av den gärdsgård, som skulle byggas eller benäma för vedkastan. Med och annat förvirke höjdes hem eller till sägde om det var sägsten. När stat tvällen kom och arbetet folkets återvänt från skogen var det till att bygga i gärdet (ved till tvällen)

6
samt "Springe". Springevickes ut-
valde man bland det vackraste
juvnet. Det avsågades till om-
kring fem hvaris längd och sedan
klippades det. Närman användes till
ved och yttan tillkomades i lagom
stora "springeträ". När vällveden
inköps, inköps även det tillagade
springet och placeras i en hög fram-
för ugnen. På vällen uppslutas
sig karlarna med att springa stic-
kar. Barren uppslagade springeträna
i stapel, som de antingen frys-
eller torkar. I tomrummet hade
de sina bodar och alla samt får. Det
var gran- och tallhagg, som barren
satt med på så sätt vil den
tiden. Chihl Stokkets basans sken för

ACC. N:R. M. 8142:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den stora tråden värfades arbetas
med springningen av byssäckarna.
Det var ett hårdt arbete att
springa stichor och så var det
bestämt att en fulltids Karl
skulle springa ett visst antal stich-
kärvar om kvällen, innan han fick
fritt för dagen. Det fanns det
vid tiden inga inget lejd arbets-
kraft, värfat man arbetade ar-
betet efter behag. När tråden var
färdig för kvällen, brukades stichorna
i klöppor och sattes sedan ut till
torkning vid en vägg eller dylikt.
Framt mot midsommara eller vid
tiden där omkring inlades de i en
lång stichkärva på en vind eller
annat lämpligt ställe till förvaring.

8

ACC. N:R 8142:8.

Landskap: Småland Upptecknat av: E. Olsson
 Härad: Tummetos. Adress: Torshagen
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1942. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för att användas under året lopp.
 Till omväxling gjorde man
 björnskrastor under år och annan
 tvätt under vinters lopp. Man hem-
 tog fins björns, som ordnades och
 tillhålls i dess äre ända⁴⁾ med en
 kniv. Samtidigt hade man också ska-
 rit varken tillvagnar, vilka inte vedas
 till vidja och obehändas krastorna för
 lämpligt avstånd från varandra. För
 så är tillbaka jämför det många
 personer vilkas var skickliga till att

⁴⁾ Skapen

Skriv endast på denna sida!

9
göra sådana kvastar och den
som inte satt inne med den.
na konst ansågs knappast som
en fullgod konstnär. Det fanns
jag den tiden och väl även åttio-
tåttio senare ^{par} ~~stilla~~ tillika äldre män
vilka gjorde kvastar i större omfatt-
ning och vilka de bus omkring och
sålde till personer som inte voro
hemmasittare i konsten och tillverka
desse handredskap. Men väl min-
nes jag af husson den gamle be-
skes på Brotorpet i Sjö under
min skoltid var berättelsen till
alla kvasterna, som användes i
skolhuset, de som placerades i de
privata hemmen och fruktiga. En
annan kvastmakare vil nämnda

Först var det på Brabacken i Sjö-
lunds längrum från var det Johan
Jönsson i Torlags och sedan han
avlidit, Anders Johan Magnusson
i Torlags och så vidare. Det var
gästerna användes dessa ^{Gjörskvaster}
så länge som de hade tillräckligt
då de avled 1915 och de står den
gången av hans tillverkning till
konst ut och till till. Men
för man sällan se en Gjörskvaster
av den gamla typen. Den som
en eventuellt tillverkas är inte
jättelångt när så väl gjorda som
de gamla Gjörskvaster. Vore. Egent-
ligen är det väl bara för ställ och
hög, som man en i vissa fall
tillaga Gjörskvaster.

Utid avverkningen i skogen
tillvaratogs allt granväs och
hemhöddes. Fram på vintern hade
man sålunda en väldig hög
med sådant ut väntad lastgjord
väggen. Utid länsliga tillfällen
glädde det att "Charba Tall", som
det hette. En "Charbemar", bestå-
ende av en 3-4 alnar lång stöck, i
vilkenas bägge ändar fjätre hade in-
borrats. Placeras snittfjör mot högen
och sedan var det till att Charba
sändes ut. De grovsta grangrenarna
användes till gästbestäcker och de
övriga "knäbollspona" lades i bädd
till ved. Man använde den på
sin sätt Charba Tallen till stö-
 på gösselhögen, i bädd, kättes och

ACC. N:R. M.8142:12.

gödselväningar. De gamla höllo detta
för att vara ett bra störmiddel och
därför var man mycket angelä-
gen om att få så mycket därav
hemförsat som möjligt. Det hände
att gammal regel att gödselhögen
skulle vara grön när julen gick in,
likaså skulle det vara ströts med
tullen överallt: - baks och väsar.
Eftersom skolskiftet kom den då
eldige jordbruksläraren Nierhén P. J.
Pissio och förordade detta gamla
störmiddel samt rekommenderade
Torvströet i dess ställe. Pissio
var dräpligt satirisk mot det
gamla systemet och han påstod
s. m. att han skulle vilja vara
omkring lites överallt: Lärarens

12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

konst och avfotografen alla dem
som förfäradde utvisades med att
bibelfästa den gamla, skadliga
metoden att använda gran. och
annat så som stömedel. Den
kraftiga aggressiviteten mot Tall-
rikt som strö gjorde isgjord ve-
kan och det dröjde sedan inte län-
ge förrän man i stället tilltog för-
stärkt för samma ändamål. Det
dessa stömedel har sina överlägsna
fördelar gentemot Tallrikt så det väl
ingen som vill beståda, men det
som var tvivelsutan inte fullt så
dåligt för sitt ändamål som Rösö
gjorde gällande. Det visade sig nämligen
i praktiken att den gödsel
som var bestådd med gran och

vara lika bra som den som var
bestödd med varje annat slags
metel. Den riktiga järnkonsten är
högmassa. Här i dessa trakter
~~här~~ emellertid en god tillgång
på väl för tillgodoseendet av Torv
strö som bräntorp. Påss betyd-
ande järn är Torvströ inhörs
därjämte rikliga järnträdens från
Hälsinge Torvströ skärbolag.

Under "isvintern" (eftervintern)
utfördes arbetet med att harka tall,
spjådet sprickas i skidor hamma
för verkstaden i skogen eller bort
vid gädesgården. Isveden skulle huggas
och detta arbete tog mycket
lång tid i anspråk. Man var ju
även för tiden förtrogen med

Kalla och besvärliga vintar, så det
åtzick brännved så det förlög.
Man högg därför mynnas af kull-
ved och hade flera uppi stora hö-
gar eller starka bredvid vedboden.
Dessutom högg man mynnas
av gran samt s. k. klövarer, vil-
ken upprestes i en stuga och var
sedan bra att ha till handa
när hösten kom och lagret av kull-
veden började att krympa samman.
Dåst ladingjättarna beträ-
fande hade man nästan inte mer
dåran att anseja än värdingen
av dagtjuren, utbygging i kist och
sissal samt gjödselbåden gånge
från jorshing av fiske vid fjärran.
Man hade betror. Öfriga delar fle i arbetet
med vattningen när de inte var förlindade till.

Skinnarna hade under
vinterhal sitt mesta arbete inom
hus. Ladvärdens arbetet kom gräde-
ras lös. Det var till att märka
skatten, rengöra och mjölka. Skinn-
arna var det fäst och främst de dag-
liga göromål: mätning, städning
o.s.d. På gällde det att sedan på
mjölk taga ita med skinnarna.
Det var mycket till hus som hade
att skinn och fram med väsen
skulle gå ut vad färdigt för att
bytas och sedan användas på
kropp eller i (inlag) i linnevävarna.
Det var förunderligt vad skinn-
arna gjorde stila och arbeta med
redskapens lösning i den gamla
i gamla tiden. Dessa mätningar
8000

Som vänt fram under detta seklet
ha väl knappast en aning om
vilket arbete det var när alla:
klädväg skulle förfärdigas i hem-
met. Men det gick bra även på
den tiden. Man var nöjd med
sin lott och kunde glädja sig
av att besitta konsten att för-
färdiga präktiga, varma och starka
tyger. Och de varna linnevarorna
skidan. Med ståtligt kunde den
som själv hade vävt sina rills
och andra tyger, labbar och lävar
m.m. uppvisa resultatet av sin
konst för andra. Numera följde
linneskåpen utskäpna av sina
vägar, men dess ägare skam
inte säga att tyget har varit

frå gärdarna, jag har tyfals gummis
garnet och värt dellen eller vad
det nu är för slag värvat.

Uppbyggelse och fristående.

Frå var hvar och en tillbasta
gick man fortfarande mycket i
kyrkan. Men den antagligen uppbygg-
else gick man också genom
möten i skollösen och i hemmen.

Redan då var det framtids att från
den första verksamheten på året i beräk-
ning med Evangeliska Alliansens
program. Mötena hölls alltid
för varje kväll och ambulade
mellan de olika gärdarna inom
sina städer. Främmande bestod man
sitt i ett rum vid dessa möten.

men det fanns ju den tiden god
om utare & k. kunnat predika
vilka uppträdde med tånge eller
kortare utläggningar samt bön.
För öfrigt kan man säga att en
del bland folket i många och
mycket svarade i det gamla
språk om tro och sed. De gam-
la sagorna voro ännu intä helt
borta från de gamlas läppar och
sägner berättades ännu vid stenk-
väsbrännens flamma. Mystikern
stod ännu i ombytta bo hos de
fresta och förstiet spöktorn var
dei en obehaglig mår för många
Man skände inte för att förberätta
de mest drastiska spökhistorier ännu
för barnen, men detta var i hög

grad skadligt för den ännu out-
vecklade hjärnan. Många blevo på
uppsaknade av de ryktliga bröds-
riena i den vägen, som druckes
upp för dem av ovetänkarna
personer att de sedan aldrig kom.
De bli tvångs rättsen för spöken
m. m. Men för tiden har man in-
sett följden av att låta barnen
gå till av rädans rousens och
därför är det ingen som berättar
spökhistorier längre för dem. Därför
blir, att den unge gassen eller flä-
man inte rids för mörkret och man
därför av ringa följden ställas ut
och helst någon fruktan för spöken.
Och om de vid någon äldre förs
sina talas om sligt, så går det in

genom det ena ögat och ut genom
det andra.

För läsning av god littera-
tur har det länge varit intresse
här. Redan i mitten av 1800-talet
började man att läsa tidningar
här. Det var främst missions-tidning,
predikaren och Bibelvännen.
Läsning av arbetstidning blev också
gärningarna. Nya Västerbladets
för ganska länge sedan läst här.
På 1880-talet var Svenska Verks-
bladet det huvudsakliga organ som
lästes här. I samband med repre-
sentationsförändringen för 1860-talet fick
man intresse för Stockholms-tidningen
och vid den tiden började man
att hålla sig med ett sådant blad.

ACC. N:R. M. 8142:22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det både dock inte till allmän
 sed på den tiden att hålla sig
 med en tidning, än mindre med en
 av de stora Huvudsädesbladen. När
 hade man som sagt, en av dessa
 tidningar, fastän det ^{för det mesta del} ibland var
 ovetenskaplig, som först. När Högsk.
 skolans tidningen började utkomma min-
 gar att vi fick daglig tidning här.
 På 1880-talet först på Högskolans
 vännen; som sedan fick namn-
 met Svenska Morgonbladets. Sjön-
 bladets verktygsplanja såg sig och
 hit med på den tiden. På 1880-
 tidningarna var det Lunds universitetsposten
 och Nya Västerbladets, som då li-
 stes här. Och och annat periodiskt
 upplysningsblad såg sig också hit.

ACC. N.R. M. 8142:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Slammets litteratur var den
vanliga: famigjebibeln, psalm boken,
Luthers Auspröckta, Luthers verk, Po-
sen och Waldenstons predikningar,
Norr och Romsens Oror, Laurentii
Spösmål, flera olika värböcker m. m.
Min älskade bror (född 1866, död 1924) var in-
tresserad av läsning och han hade redan
vid den tiden en förhållandevis inte
obetydlig boksamling. Det var pastor
Waldstoms vackra tvåskrift Förr och
nu, vilken fanns inbunden i ett par
ärgingar. Utöver var det flera ärgingar
av hans julkalender. Frickboz J. O. B.
bergs berättelser lästes med intresse på
den tiden. Så var det religiösa arbe-
ten och missionshistorien, Uppfinnin-
garnas bok, värböcker och rekorderingar

m. m. Man läste grundligt på den
tiden och de olika böckerna genom.
Jungas gång på gång. De yngre
Jungas läsa högt för de äldre och
dessa kunde därför inhämta inne-
hållet så pass ordentligt, att de
sedan kunde utminnet återgeva
det samma. Sedan gammalt fanns
det bl. a. en bok med namn *Edina*
med motiv från det heliga landet
på Kosta färd. Den romantiserade
de skildringen hade på sin tid varit
stort uppscende bland befolkningen.
Både och många var det som för
60-70 år tillbaka läste och begynn-
ade den boken samt diskutade
med varandra om dess intressan-
ta innehåll och de märkliga uppgifter.

som här följde kommo ännu om
kända personer ut den heliga histo-
rien.

Marknadslivet

Idag på det hela Taget så gott
som nere under vintermånaderna
i februari månad hölls Tjuffrids-
messe marknad i Västerås. Men
vägen dit var alltför lång, var-
jett det blott var i Gustaba fall,
som den marknaden besöktes. Men
Gungby vintermarknad hölls den
9 mars och dit begävo sig män-
nen för att handla beak (kylor
och röpa) samt inhöpa smides-
varor och andra utfordeliga lant-
brukssaker på Torget. Utländska
butiker det var mycket som sålde

väl tiden för den mårtnaden, var
för kvinnorna och ungdomen mer-
ändels hölls sig hemma. Men
unde, somma- och höstkrack-
naden togs den särskild ung-
domarna. Skadan igen och begjvo
sig allmunt till mårtnaden,
som på den tiden räknades till
evenemangen.

Vintern 1888.

Den märkliga vintern 1888 hö-
ll de barndomsminnen som
aldrig glömmas. Det var först i
mars månad den mer ovanliga
vintern inställde sig. På en lördag
blev det då en så kraftig snö-
gren, att folk knappast vågade

ACC. N:R. M. 8142:27.

att bege sig ut. Tröfallet var viktigt
och med den häfiga stormen visade
det omkring på ett sådant sätt att
man riskerade att bli kvämd. I fall
att man höll sig ute i detta väder.
Det var med nöd och näppe man
kunde ta sig fram till Ladugården
för att arbeta med mjöslorna där.
All växtlighet var kamslagen av
grovheten och de låga snödrivarna,
som tornade upp sig. På hela da-
gen såg man här inte mer än
en hall som var ute och gick, men
han kunde inte följa vägen utan
gick ringa sig fram utifrån som
snödrivarna hade tillformat, än gick
han runt omkring och vid dess
kanter och än måste han skoa

27
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Räkt upp i toppen för att komma
ihåll en gästgärd, för stenösa o.d.,
som låg i den väg han var pass-
erade. Det berättas att det var fle-
ra balmödrar, vilka den morgonen
skulle resa till Grungby Tor, men
vilka, inseende det omöjliga att ta
sig fram, efter att ha rest ut
sittsitt öfvervände till sina hem-
ligen Anders Johan Petersson i Vän-
naryt och Hans Gustav Ratta idkade
slakteriörelse och höllo saluständ
för varje lördag på Grungby Tor.
De kunnade hemmet som van-
ligt var på den tiden ganska ti-
dligt om attan och möfide att det
var med sol, som skulle sändas
stygkas och utspälgas på Torget.

Haru många gånger de hade hjälpt
med sitt kass under vägen och
vilket isrande det varit mellan
drivarna visste de ej, men de för-
undrade sig störligen på att de
verkligen nådde fram så fortfärligt
som vädret rasade. Samtida även-
tyr var också Karl Gunnarsson
nöje. Han skulle i sällskap med
en av sina söner resa in till Gung-
by om morgonen och begav sig
därifrån fram till Eriksteds herrgård,
som då ägdes av brodern ingen
för A. P. Gunnarsson, i Köpenhamn.
De stora vagnhastarna grändes
för staden och de gick fram
även genom de rätt stora drivarna,
men det blev till att välla och

7) Klacken var i på dagen när de kommo till Gungby, då de annars brukade vara kl. 6 fm.

Brängla sig fram under hela vägen,
som tog oerhördligt lång tid i
anspråk. Alla på gården tyckte
emellertid att Karl Gunnarsson
var alltför öfver som dristade sig
att gå igen vägen i sådant väder,
men man vitade på de kraftiga
kräftorna från herrgården och det lyg-
nades honom även att komma fram.
Jästän resan var mycket besvärlig.
Men tog också oerhördligt lång tid
i anspråk efter de många klyps-
sarna i drivorna på och bredvid vägen.
Man vällte och rättade upp ännu
igen gång på gång och så gick
man knappast fram i smådrivorna.
En sådan äventyrlig resa glömdes sedan
inte så lätt. Ögusdomligt nog ätade

inga sviter efter den redan varken
bland resenärerna eller påståtarna.

Efter detta yfväder blev det ett
fastligt arbete med att öppna vä-
garna för trafik igen. Det blev redan
stark flykt för svärtna, men som
det var långt framskridet på vintern
och hade dagsnarfjan under de solkla-
ra dagarna. Följden blev därför att
det ställdes en kraftig skred över
snötycket och den led en lång tid
framåt även tyngre last. Snön låg
då så djup att man knappast
kunde se vägens stenslän, stenmurar
eller vanliga gäddgärdar färdas.
På den tiden fanns det gott om
små ryggåttningar i bergen och
hos de s. k. baksittningarna. De

I flera av dessa små stugor hade
man under yrväbets förhållanden blivit
insladd. I Bäckstugubacken hade en
stuga insladd så att endast ga-
velfönstret, som låg mot söder, var nå-
got så var fritt. I stugan bodde då en
gammal hundra årig Ståber. Till hem-
met lyfte hade en trämassa. Avast-
makare och hans gamla ^{från Väster} (Tas) lög
därstades och det föll en på hans
bott och skuffa bort men framför
ingången till stugan, så att man kunde
komma ut och in. En källarned-
gång utgrävdes i men framför ingången
där och avstoden i Haggstugan blev
benligen hård och fast under den ef-
terföljande stänga hölden. På grund
av att tiden var långt framskriden

ACC. NR. M. 8142:33.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mot vären skedd smältningen
utan vidare arbeten av halva. Vithet
annars skulle blivit följden, ifall
att förvärdet kommit tidigare.

Interiör i stugan var det enst.
bestod mycket sagolikt på länge bygga-
raden. Våg orsakad av snömas-
sorna. Där rådde knappast halvda-
ger och genom de snö fönstren
såg man endast det komprakta
snölagret. I den sista spisen sprö-
made brasan hela dagen och detta
gjorde att man behövdes då även
under dessa omständigheter.

Från stugans byggnad var
det en präktig kälkbank ända långt
ut till den isodent byggande dalen.
Denna "kälkbank" begagnades flitigt

ACC. N.R. M. 8142:34

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

av barnen för vilka det var en
upplevelse och blev ett minne
för hela livet.

Ungarna berättades om de
manskliga bristerna i den män
som uppmärksades för Trafiken. Under
flera veckor var emellertid skarsmon
en uppenbart Trafikled, varför man
då tog sig fram till västans
även i den påstådda förseningen. Förslag
ret hade nämligen gjorts ut
vad som oförut var och så hade
det att man tog sig väg även
över de värsta momenten, där aldrig
gjordes någon dragis fram. Med

En del av den var ända till 5-6 alnars
höga.

ACC. N.R. M. 8142:35

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den stora yttervärlden varo förbindel-
serna länge avbrutna. Det blev stöpp
i järnvägsstrafiken och postförbin-
delserna ute på landsbygden lågo
nera eller i det närmaste nera. Man
var isolerad innan trafiken åter
kunde komma i sina gångar igen.

Skidåkning.

Den präktiga skidåkning som
gärde sig förträffligt för skidåkning.
Före den tiden var skidsporten bänd
bland de flesta här. Om det nu
var någon inövning här i dessa
bygder eller någon från nordliga
breddgrader hade vistande person här.
Det var ju alltså uppskjutet det nu
en härlig skidåkning här i dessa bygder.

ACC. N:R. M. 8142:36.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Detta var en myt som lät tala
 om sig i västerda hem. Mythen
 angavs med en viss mystik. Den
 berättades om dem som på så sätt
 for fram ganska hastiga och
 underliga historier. De gummarna
 visste man att Lapparna inte
 skida, ävenså att deras uppträdan-
 de brukade stå i samband med
 trollkonst och övernaturliga saker. Det
 var därför inte underligt att man
 trodde det var personer av släkt.
 Folket som nu uppträdde här i
 dessa bygder. Allmänt kallade man
 dem för "Therarna", emedan de for
 fram med sådan hastighet på
 den präktiga skoskinn. "Therarna"
 beskyldes för att de ställde till vägen

afog framfjallt genom att skena
med jak. Det hela torde ha varit
ett frakts av skymiga pojkar och
ofta väl planlagt. Offren utvägs
från förhand. Det var någon person,
ofta bemärkt ställning, som man
ansåg sig vara fog till att på
så sätt utbjuda sin värmdehans-
la över och skänka med. När en
person utvaldes till objekt, uppgjordes
såväl planer om hur man skulle
be "hanka" honom, vilka som skulle
be utgå därtill och varthän man
skulle skena med honom. De ag-
rande var förpliktade att hålla
obrottslig tystnad och handling.
Förloppet utvåtes till sent en
kväll eller natt. Man invåttade

sig även på att ingen, inte ens
affekt, kunde få en bering om vilka
uppgångsmannana vore, ty i så fall
hade de nog visserligen utgått rika
illa ut och få mycket behag. Utsäppl.

Det var vanligen tre ringa män
i sällskapet. Så brant den utvalde
vid utnämningen uppenbarade sig,
passade två av karlarna på att
fästaga honom, en i vardera armen
och skena i väg, medan den tredje
följde efter och höll på med en syl
e. d. i handen. Den anfattne gick
ingen tid eller rådrum till sitt för-
svare. Han andas gick i den vildaste
fart en långt sträckt väg till aff-
ret slutligen släpptes och överläm-
nades åt sig själva uti ett skopsmår

eller på annat ställe, där ingen
såg dem och sedan voss de lika
hastigt försvunna. Det var inte alltid
långt för dem på så kort kvartier.
något att hitta väg tillbaka mot sitt
hem igen.

När på natten hände det
att husbonden i en jäst väntes
väntas av att man värfen ropade
genom fönstret: "Skatten för lösa!"
Den ibland ont omhand mannen rus-
de upp ut sin bädd och utan att
kläda sig ordentligt, skulle han bege
sig ut för att ordna med djuren. Men
när han öppnade dörren och steg
ut över förstuguban, stodo här en man
på vardera sidan, vilkade fastade
tag i armarna på honom och

Sedan bar det av i öken ett gott stycke väg med honom, innan de släppte. Vågar mankern med kreaturen i kuddarna var blott inte.

Skemaderna var symmetriska
från och med det gick så långt, att
man f.ö. m. skemad med spålsade
konstnärsmän: Detta hade
när att han sedan förmådde göra
något åt saken. I f.ö. skemad f.ö.
karna m. kväll eller natt med f.ö.
f.ö. skemad. Han var annars som vid
att f.ö. konvenera f.ö. f.ö. f.ö.
men nu var det andra som satte
f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö.
f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö.
f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö.
f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö. f.ö.

stående skenarna. "Di se di ba skenat
med den ribaste bomen: Berga: sa kin
na häring, som var mycket upprörd
av vad som berättades. Man talade
om att folk hufvflängdes, massakre-
rades och upphängdes på bastuväg-
gar och byfäkt ruckigt. En hel del
gott folk var mycket uppskrämda
så länge vintern varade och man
läste säkert till korarna som
vidtog andra skogsälgårde med
skenarna när tvällen kom. De
jintliga vapen fölls och i bered-
skap. Än man kunde ju inte
vara säker om att inte få jättis-
ring av dem.

Desse bästie avstannade dessa
grova skotskänk och sig själva,

men efterlämnade ett tragikomiskt
minne från den stränga servin-
ten 1888. Bland finnas äldre perso-
ner kvar i livet, vilka voro med
i de dumdriga uppstången, men
offen för desamma ha nog alla
gått till världens väg.

Det är skildrigarna all skuld-
den till ofogen vare nog bränt,
fastän redan då alltså hade
den uppfattningen. De kanske
med rätt hade mindre del i den,
men det var ju så lätt att skylla
på Sappofolket. Det hade man sedan
gammalt varit van vid, när något
oberoligt inträffat. De som här spe-
made med folk hade aldrig varken före
eller efter den tiden läst sig konsten

att gå på skidor. De skenade med
apostlärstärna och stötte skuldran
på skidspåren.

Tre stränga vintrar.

1940, 1941 och 1942, då vi nu haft
här i följande. Den 25 sista dagen januari var
det -30° här, men i Småge var det ändå
 -33° . Nordavinden var förfärligt
kall, var för dagen blivit kallt. Den
alla stridagen. På måndagen den 26 januari
var det -30° , jämförande dag -32° , länge bort i
Lyn -33° , i Boo -36° . Samt på Holmsborg och
i Lönkulla -38° . I Luddö kvar, Tutsjö och
uppmärksamhet -42° . På onsdagsmorgonen
var det -30° , således -30° och däröver i flera
dagar i rad, vilket ingen minner.